

(بررسی سبک بوهمیان در طراحی لباس)

الهه ارگنجی

کارشناسی ارشد طراحی پارچه و لباس

چکیده

یکی از اساسی‌ترین پایه‌های فرهنگی هر کشوری لباس و پوشاک آن جامعه است. گزینش لباس، پوشیدن و استایل ساختن آن یک نوع هنر است؛ خواه این عملکرد، محافظت از بدن یا برای معنای نمادین ایجاد شود، بنابراین طراحان مد و فشن باید از جنبش‌های هنر مد آگاه باشند و در مورد رویدادهای معاصر کنجکاو بمانند. بوهمیان مکانی در مرکز و غرب چک است، جمهوری که در اصل بخشی از اتریش-مجارستان بوده است. حدود ۱۰۰۰ سال پیش برخی از مردم هند سرزمینشان را ترک کردند و سواره یا پیاده یا در کاروان به سفر خود ادامه می‌دادند و زندگی سرگردان و دور از خانه داشتند و به صورت پراکنده در سراسر جهان مشغول مشاغل مانند پیشگویی، دامپروری و هنر بودند. وقتی کولی‌های سرگردان به مکان جدید نقل مکان می‌کردند در معرض لباس‌های محلی و خرید آنها برای حل مشکلاتی از قبیل گرم نگه داشتن بدن، لباس‌های محلی آن منطقه را انتخاب و با لباس‌های سنتی خود ادغام می‌کردند. هنرمندان و روشنفکران اصلاح کولی را به عنوان یک اصطلاح اروپایی می‌دانند که در واقع از قوم رومی که ریشه و اصالت هندی دارند و به شمال مهاجرت کرده بودند. این سبک به نام بوهمیان شناخته می‌شود. سبک بوهمیان همیشه استقلال رفتار فردی آن‌ها را نشان می‌دهد. میل به زیبایی، دفاع از آزادی و فردیت کولی‌ها، به تدریج باعث شده است که لباس و سبک هنری خود را ایجاد کنند. این سبک توسط طراحان مد و در طراحی پوشاک بین‌المللی به طور گسترده دنبال می‌شود. در پژوهش حاضر هدف اصلی بررسی سیرتاریخی و تحولی سبک بوهمیان در طراحی لباس است و روش پژوهش توصیفی-تحلیلی و جمع‌آوری اطلاعات، کتابخانه‌ای و با استفاده از منابع و اسناد تاریخی بوده است و جمع‌آوری داده‌ها از طریق فیش برداری و بازخوانی اسناد انجام گرفته است.

واژگان کلیدی: طراحی لباس، سبک بوهمیان، مد

مقدمه

تمدن بشری در طول تاریخ، همواره در حال پیشرفت در راستای نیاز و آرزوهای انسان می‌باشد و با گذر زمان نیازهای انسان تغییر می‌کند، آنها همواره به دنبال آسایش و راحتی بیشتر می‌باشند. امروزه ذهن آدمی از حیطة برآوردن نیازهای اولیه بسیار فراتر رفته است و در کنار برآوردن سایر نیازها، پوشش که از نیازهای اساسی می‌باشد از این امر مستثنا نبوده است. (رهبر نیا، رستمی، ۱۳۹۴)

همان سان که بشر مراحل اولیه‌ی تمدن را طی می‌کرد پوشش او نیز همانند وسایل و تجهیزات زیست محیطی اش بار دیگر جنبه تفنن و آرایش یافته است و به مقتضای اوضاع طبیعی و اقلیمی میزان درجه تمدن و فرهنگ عوامل اجتماعی و اقتصادی و اعتقادی در طی قرون و اعصار تغییر شکل داد تا اینکه وسیله‌ای شد برای ابراز سلیقه و نماد اختلاف طبقاتی؛ یعنی قطع نظر از احتیاج و تغییرات جوی - محیطی، تغییرات فرم و جنس تن‌پوش را موجب شد؛ و به لحاظ میزان درجه‌ی تمدن و تسلط حکومت‌ها، کم کم پوشش شکل معینی پیدا کرد که سبب به وجود آمدن مد شد؛ مد از دیر باز تابع قدرت و تمدن ملت‌ها بوده است. (غیبی، ۱۳۸۷، ۱۸)

پوشاک از راه مجموعه‌ای علائم مادی، یک نظام ارتباطی فرهنگی در میان مردم جامعه برقرار می‌کند. رمزگشایی از این علائم و دریافت معانی و مفاهیم زبان علائم در هر گروه اجتماعی و جامعه مستلزم درک رفتارهای اجتماعی و فرهنگی مردم آن گروه و جامعه و شناخت نظام‌های دینی-عقیدتی و اعمال جادویی-تابویی و باورهای است که پوشاک ارزش‌های نمادین خود را از آن گرفته‌اند. این ارزش‌ها نقش مهم و برجسته‌ای در نگهداشت هویت اجتماعی و فرهنگی مردم جامعه و استمرار دوام آن در حیات تاریخی نسل‌ها ایفا می‌کند. (بلوکباشی، ۱۳۸۳)

فکر ایجاد لباس ناشی از احتیاج انسان به دفاع از عوامل طبیعی، به خصوص در مقابل سرما بوده است. لیکن لباس نیز، مثل هرگونه وسیله زندگی که پا از دایره رفع احتیاج ابتدایی بیرون می‌گذارد حالت تفننی به خود می‌گیرد، در طول زمان از حالت ابتدایی خود بیرون آمده، اقوام مختلف روی زمین هر یک بنا به مقتضیات اقلیمی و عادات و رسوم و درجه فرهنگ و تمدن خود، با ایجاد لباس‌های گوناگون پرداخته و در دوخت و شکل و تزیین آن ابتکارات گوناگون به وجود آورده‌اند، به طوری که کم کم لباس نیز مثل تمام وسائل زندگی جلوه‌گاه ذوق و هنر بشری گردیده و مظهر درجه لطافت ذوق و تکامل سلیقه اقوام و ملل شده است. (زکا، ۱۳۳۶)

لباس مانند زبان هویت قومی، اجتماعی و جغرافیایی و وابستگی‌های صنفی، سیاسی، مذهبی و شان و منزلت اجتماعی و اقتصادی مردم را مشخص می‌کند. برای اینکه عملکرد اجتماعی و فرهنگی پوشاک در هویت بخشی به اعضای جامعه را دریابیم و بدانیم که چگونه پوشاک هویت اجتماعی و فرهنگی فرد و جمع را در اجتماعات گوناگون ایلی- عشایری، روستایی- دهقانی و شهری توجیه و تبیین و آنها را از یکدیگر جدا می‌کند، لازم است تن‌پوش‌های مردم را همچون مجموعه‌ای از علائم زبانی مادی بررسی و تحلیل کنیم. (یار شاطر، ۱۳۸۳)

لباس به عنوان یکی از پایه‌های اساسی فرهنگی در هر جامعه، می‌تواند گویای تفکرات و بینش افراد باشد و به مثابه ی یک زبان ارتباطی، بیانگر هویت اجتماعی، جغرافیایی، وابستگی صنفی، سیاسی، مذهبی، اقتصادی و جنسیتی است؛ بنابراین، روند تغییرات پوششی، بسیاری از ایده‌های اجتماعی و فردی را آشکار می‌سازد. لباس به عنوان یک هنر - صنعت دارای دو بعد ساختاری /ظاهری و مفهومی /محتوایی است. ساختار ظاهری لباس شامل شکل، رنگ، جنس پارچه و ملحقات است و همگی بنابر ایده پردازی های هنرمند- که همان محتوای لباس است- شکل می‌پذیرد؛ بنابراین تغییر در ایده‌ها و تفکر، سبب تغییر در شکل ظاهری می‌شود. (مونسی سرخه، ۱۳۹۶: ۱۵)

همگرایی هنر و مد سال ها پیش به طور کامل توسعه یافته بود، اما امروز با هم ترکیب شده اند و یک سبک خلاقانه را به عنوان سبک بوهمیان در زندگی ایجاد کرده است. این سبک اشاره به مد و زندگی نویسندگان، هنرمندان و سایر افرادی که خارج از هنجارها زندگی می کنند استفاده می شود. یکی از جالب ترین سبک های مد امروزی است که نیاز به یک حس مد عالی دارد تا بتوان قطعات مناسب را کنار هم قرار داد تا ظاهری رشک برانگیز و منحصر به فرد را خلق کرد. (Kotb, 2015)

از این رو در پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به این سوال هستیم که سیر تاریخی و تحولی سبک بوهو در طراحی لباس چگونه و به چه صورت است؟

روش تحقیق

روش پژوهش توصیفی-تحلیلی است. در تحقیقات توصیفی تحلیلی محقق علاوه بر تصویرسازی آنچه هست به تشریح و تبیین دلایل چگونگی بودن و چرایی وضعیت مسئله و ابعاد آن می پردازد. جمع اوری اطلاعات، کتابخانه ای و با استفاده از منابع و اسناد تاریخی بوده است و جمع آوری داده ها از طریق فیش برداری و بازخوانی اسناد انجام گرفته است.

طراحی لباس

طراحی ساده ترین و مهمترین ویژگی مورد استفاده در برنامه ریزی یک اثر هنری است. ساختار هر اثر هنری بر اساس سازماندهی عناصر بر اساس اصول طراحی است. در هر شکل هنری دستورالعمل‌های خاصی وجود دارد که همه طراحان حرفه‌ای چه آگاهانه و چه ناخودآگاه از آنها استفاده می‌کنند و اینها به عنوان عناصر و اصول طراحی شناخته می‌شوند (Burk, 2011)

رشته طراحی لباس از جمله رشته‌های هنری و شاخه هنرهای کاربردی به شمار می‌آید؛ و طراح لباس هنرمندی است که با تکیه بر ذوق هنری، خلاقیت و همچنین تجربه علمی و عملی، به خلق اثر هنری (لباس) می‌پردازد. از این منظر، طراحی لباس را می‌باید همچون دیگر آثار هنری بر پایه مبانی هنری و البته اصول و تکنیک‌های خاص خود دانست؛ خصوصا در مورد هنر طراحی لباس که با اصول و

استانداردهای تعریف شده مواجه هستیم، فارغ از اینکه طراح هنرمند در نهایت با بیان و شیوه خاص خود لباس را طراحی می‌کند. (اسکندری، ۱۴۰۱)

برای طراحی لباس، سه هدف را می‌توان تبیین کرد: ۱- خلق زیبایی، ۲- بیان مفهوم، ۳- کاربرد لباس. برای تمامی طراحان لباس، زیبایی دارای اهمیت بسیار زیادی می‌باشد؛ از سوی دیگر، برخی از طراحان لباس فقط برای انتقال یک مفهوم و یا تجربه خود اثری را خلق می‌کند در عین حال لباس نیز طراحی می‌شود که کارکرد آن‌ها در درجه اول اهمیت قرار دارد. ولی می‌توان زیبا و حامل پیام باشد. به طور کلی طراح در ابتدا باید هدفش از طراحی را مشخص کند، سپس با آگاهی از عناصر بصری به خلق اثر پردازد. (رهبر نیا، رستمی، ۱۳۹۴)

انتخاب لباس، پوشیدن و استایل ساختن، آن یک نوع هنر است؛ خواه این عملکرد محافظت از بدن یا برای معنای نمادین ایجاد شود. در این صورت همه افراد شکل زنده‌ای از آثار هنری هستند. در طراحی مد می‌توان از هر مفهوم و نمادی الهام گرفت. هنر بر مد و مد بر هنر نیروهای متقابلی هستند که بر هم اثر می‌گذارند. برخی معتقدند که مد همان هنر است صرف نظر از این بحث جاری، طراحان مد باید از جنبش‌های هنر مدرن آگاه باشند و در مورد رویدادهای معاصر کنجکاو بمانند. دنیای هنر به ارتباط بین این فعالیت‌ها می‌پردازد و در طول تاریخ مورد استفاده بسیاری از هنرمندان قرار می‌گیرد و این سبک‌های مختلف مد که برای نشان دادن مفاهیم است می‌تواند با هم مرتبط باشند. (Jennings, 2011)

. خاستگاه سبک بوهیمیان

بوهیمیان مکانی در مرکز و غرب چک است جمهوری که در اصل بخشی از اتریش-مجارستان بود. امپراتوری آن یک قبیله چند قومی است، محل تجمع کولی‌ها در سراسر جهان. جنجال‌های زیادی وجود دارد در مورد خاستگاه کولی‌ها، و به طور گسترده‌ای پذیرفته شده است که کولی‌ها از قسمت شمالی هند باستان نشئت گرفته اند. (در حال حاضر مصب سند در مرکز و جنوب

پاکستان) حدود ۱۰۰۰ سال پیش برخی از مردم هند سرزمینشان را ترک کردند و سواره یا پیاده یا در کاروان به سفر خود ادامه می‌دادند و زندگی سرگردان و دور از خانه داشتند و به صورت پراکنده در سراسر جهان مشغول مشاغلی مانند پیشگویی، دامپروری و هنر بودند. کولی‌ها، که زندگی بی بند و بار را دوست دارند. آثاری به جا مانده از آنها، از روسیه تا هند و مراکش در شمال آفریقا، بیشتر در اروپا مشاهده می‌شود. کولی‌هایی که به اروپا رسیدن مورد استقبال قرار نگرفتند و در معرض تبعیض رادیکال ملی‌گرایانه و شکنجه و آزار و اذیت قرار گرفتند، برای جلوگیری از آزار و شکنجه، کولی‌ها شروع کردند از اشراف و طبقه حاکم محافظت کنند و

برخی از کولی های ساکن جمهوری چک دریافت کردند که نامه های حمایتی و امتیازات اعطا شده توسط اشراف میتواند از آنها محافظت کند. وقتی کولی ها با نامه حفاظت وارد فرانسه شدند، فرانسوی ها این کولی ها را "بوهمی" می نامیدند که در واقع کولی های سرگردان، آزاد و بی بند و بار بودند. (Xiaofang M, 2019)

سبک بوهو با عنوان یک ضد فرهنگ پس از انقلاب فرانسه ظاهر شد و مشتریان ثروتمند برای حمایت از هنر و هنرمندان و مردمانی که در فقر فرو رفته بودند، این سبک عشایری را در پیش گرفتند. بنابراین ارزان زندگی می کردند و لباس های فرسوده، مستعمل و نامرغوب بر تن میکردند. (Steel, 2005)

بسیاری از مردم معتقدند که سبک عشایری و کولی های سرگردان از منطقه ای به نام بوهمی در بالکان منطقه ای در اروپای شرقی نشأت گرفته است. هنرمندان و روشنفکران اصلاح کولی را به عنوان یک اصطلاح اروپایی می دانند که در واقع از قوم رومی که ریشه و اصالت هندی دارند و به شمال مهاجرت کرده بودند نسبت داده اند و مصریان فکر می کنند زادگاه واقعی استایل بوهو از اونجا شکل گرفته است و بوهمیان را مردمان عشایری می دانند که اغلب طرد شدگان اجتماعی بودند. (Pendergast et al, 2004)

در زمان های قبل لباس به منزله موقعیت اجتماعی، تجارت، عضویت در یک گروه یا یک حرفه بوده است؛ اما امروزه لباس پوشیدن بخشی از عملکرد یک شخصیت فردی است. خط توسعه در لباس بوهمی چندین استراتژی مختلف دارد. (Steel, 2005)

استایل بوهمیان

ملتی نامنظم که ترجیح می دادند سرگردان باشند و برای اینکه بتوانند با مردم محلی به خوبی کنار بیایند و با هماهنگی زندگی کنند درگیری ها را به حداقل رساندن یا آنها را حذف کردند و این کار یک فرایند تنظیم فرهنگی بود. از نظر لباس دائماً همه چیز را جذب می کردند؛ وقتی کولی های سرگردان به مکان جدید نقل مکان می کردند در معرض لباس های محلی و خرید آنها برای حل مشکلاتی از قبیل گرم نگه داشتن بدن لباس های محلی آن منطقه را انتخاب و با لباس های سنتی خود ادغام می کردند. کاراکتر دامن چین دار باید از اسلاوی محلی باشد اما بعداً اسلاوی شرقی و روسیه نیز مشابه آن را استفاده کردند منگوله ها و آویزها ممکن است از ایران در خاورمیانه و مراکش در شمال آفریقا و عکس سوری های براق و جواهرات احتمالاً از هند آورده شده است. این سبک بوهیمی پیچیده است آنها به دنبال لباس های با کیفیت نبودند بنابراین آنها فقط به طور مداوم لباس را تغییر و تکمیل می کردند در نتیجه سبک پیچیده ای از لباس شکل می گرفت. آنها نمی توانستند از لباس های روشن و زیبا همیشه نگهداری کنند زیرا لباس های رنگارنگ در روند سرگردانی کهنه و خاکستری می شد بنابراین آنها سعی می کردند که لباس های فرسوده را به زیبایی ترمیم کنند. پس از ادغام مداوم، سبک جدیدی از لباس متعلق به کولی ها با لباس های ملی مختلف شکل گرفت. این سبک به نام بوهمیان شناخته می شود. همیشه

استقلال رفتار شخصی خود را نشان می دهد سبکی عاشقانه، پرشور و بی بند و بار، آزادی، آسودگی، اشتیاق است. سبک بوهمی نشان دهنده یک سبک زندگی ماوریک است که نشان دهنده روند توسعه یک ملت است. (Xiaofang M, 2019)

تاسیس بوهمی در دهه ۱۸۳۰

در دهه ۱۸۳۰، جمعیت هنر بوهمی فرانسه و رمانتیک ها، سبک های لباس های قرون وسطایی و شرقی را پذیرفتند. با پارچه های رنگارنگ، موهای بلند و کلاه های لبه دار پهنشان، فرهنگ هنری شبیه کولی ها شد. سبک دوم که توسط رمان نویس هنری مورگر توصیف شده است، داستان هایی در مورد مردمی که او آنها را بوهمیایی می نامید نوشت، با محوریت گروهی از هنرمندان و روشنفکران با کت هایی با رشته های نخ و کفش های کهنه، و اپرای معروف پوچینی (La Boheme) از این داستان ها به عنوان الهام استفاده می کرد. سومین سبک تأثیرگذار این بود که سبک بوهمی تکامل یافت و تبدیل به یک فرقه فردی شد. شخصی که ظاهرش تبدیل به یک اثر هنری با لباس های برنامه ریزی دقیق و لوازم جانبی شده است. کلمه Bohemian یک حس محرمانه را القا می کند. زندگی بوهمیایی ماتریالیسم، دارایی خصوصی را رد می کند و بر خلاقیت و زندگی مشترک متمرکز است. اغلب بوهمیایی ها قراردادهای تمرکز اجتماعی را نادیده می گیرند زندگی آنها بر پایه هنر است. (Steel, 2005)

سبک مدرن بوهمی یا بوهو شیک

طراحان مد در روزهای اخیر لباس، سبک بوهمی را معرفی کرده اند، بنابراین طبیعت زندگی بوهمی به یک هنجار فرهنگی تبدیل شده است، و دیگر منحصر به فرد و خاص نیست. با این حال آنچه زمانی اصالت گاه به گاه داشت به اوج مد سلبریتی ها و سبک های خیابانی تبدیل شده است بنابراین نتیجه می شود که در قرن بیست و یکم وقتی همه بوهمیایی هستند، دیگر هیچ کس نمیتواند باشد (Avrigeanu et all, 2011)

سال های ۲۰۰۴-۲۰۰۵ بوهمیای مد روز را تحمیل کرده اند سبکی که به مد «بوهو شیک» اشاره دارد. "بوهو" مخفف Bohemian و Chic به معنای شیک است. بوهو شیک یک سبک زنانه از مد است. سبک های مختلف بوهمی و هیپی، که همه چیز در مورد هویت با احساس آزاد را به انسان القا می کند. این فقط یک مد نیست، یک شخصیت است. کلید Boho-Chic این است که برعکس مرتب یا دقیق به نظر برسد. (Kittler et all 2010)

سبک بوهمیان یکی از سبک های کلاسیک در طراحی مد است. استایل بوهمی به سادگی به لباس های ملی مردم، محلی بوهمی اشاره نمی کند. در واقع یک محصول چند فرهنگی مدرن یا چند قومیتی است. منشا، شکل گیری و ویژگی های لباس های سبک بوهمی

استایل بوهمی را تعیین می کنند. مفهوم ترویج آزادی، ولگردی، شخصی، استقلال رفتار، تأکید بر خود (خویشتن داری) و ارائه فردیت، که نیازهای زیبایی شناختی مردم مدرن است را برآورده می کند. سبک بوهمی در واقع لباس های تاریخی و فرهنگی انباشته شده است شناخت آن به عنوان یک سبک محبوب و روند مد، بوده است. (Xiaofang M, 2019)

ویژگی های سبک بوهمیان

لباس های چین دار و موجدار روسی، منگوله های چرمی مراکشی، آویز و مهره های هندی، سنگ ها و پولک های رنگی، پارچه های تزیین شده با دست، توری لمینت، چاپ باتیک، دیزاین های برش دار، رشته های گره دست ساز، گلدوزی، رشته های مهره دار، الگوهای نامنظم و سایر سبک های پارچه همه عناصر کلاسیک سبک بوهمی هستند. در سبک بوهمی توجه زیادی به یقه و کمر دارد؛ و سبک کلی لباس پرداختن به جزئیات و تأکید بیشتر بر یکنواختی است.

- شکل کلی لباس به شلی و راحتی تأکید دارد و مدل یقه یا به صورت هفتی یا یقه V، یقه U، یا افقی است. و لباس به شکل A نشان داده می شود. قد لباس تا زانو یا بالای آن است و دامن ها بسیار گشاد و پرچین و لایه لایه در این سبک استفاده می شود.

- پارچه ها عمدتاً پارچه های طبیعی مانند: پنبه، پشم، کنف، چرم، خز و پارچه های حاوی لیکرا، الیاف شیمیایی و مواد فلزی هستند.

- رنگ لباس ها نسبتاً ساده و روشن است و رنگ های رایج این سبک شامل سفید، قرمز، سبز، طلایی و آبی و تأکید بر تضاد رنگ ها دارد.

- در خط گردن، سر آستین و قسمت های جلوی لباس، خط کمر و دامن از تعداد عناصر گلدوزی، مهره، پولک دوز، و منگوله، توری یا فرز (پودر یا تار) غیره تزیین شده است.

- آنها اغلب تعداد زیادی جواهرات و اکسسوری ها را در گردن، مچ دست، انگشتان، گوش ها و مچ پا کمر و غیره می اندازند و حتی چندین دسته دستبند، گردنبند یا انگشتر را همزمان می پوشند. جنس جواهرات عمدتاً از فلز ساخته شده است و سنگ های رنگی اکثراً شکل اغراق آمیز و نسبتاً بزرگ دارند؛ این سبک ملی قوی را نشان می دهد. کیف و کمر بند هم دارای تزیینات فراوان و مثبت کاری می باشد.

لباس ها در سبک بوهمیان در زمان حال از تنوع ویژه ای برخوردار است و دیدار با اولویت های مختلف را آسان می کند؛ و با نیازهای زیبا شناختی مصرف کنندگان مختلف و نیازهای روانی افراد مدرن مطابقت دارد. و این نیاز روانشناسی کم و بیش این مفهوم را منعکس

می کنند. سبک بوهمیانیسم به دنبال آزادی، ذهن مستقل و آزاد، ولگردی، عزت نفس، اشتیاق و ارائه فردیت اشاره دارد. سبک لباس بوهمی دقیقاً تجسم این نیاز روانی است. امروزه بوهمیان به سادگی، یک سبک محبوب نیست، بلکه نشان دهنده شیوه زندگی، نوعی از احساس که توسط افراد در شهرهای شلوغ دنبال می شود است و از آن به عنوان نوعی زندگی معنوی، راه فرهنگی، تظهير کننده احساس میتوان نام برد. یکی از سبک های محبوب و مورد احترام مردم است و به عنوان یک گرایش مردمی، غالب خواهد شد. میل به زیبایی، دفاع از آزادی و فردیت کولی ها، به تدریج باعث شده است که لباس خود را بسازند و به یک سبک طراحی هنری تبدیل شود و این سبک توسط طراحان و زمینه مد و مختصات چند فرهنگی در طراحی پوشاک بین المللی به طور گسترده دنبال می شود و در طراحی پوشاک بین المللی به طور گسترده استفاده می شود و ماندگار شده است. در صنعت مد و حتی کل دنیای، موجی از سبک های بوهمی راه اندازی شده است؛ که علاوه بر حفظ فضای عجیب و غریب گذشته بسیاری از عناصر اضافه شده و بسیاری از تزئینات پیچیده حذف شده ولی روح رمانتیک منحصر به فرد بومیان همچنان حفظ شده است. فرقی نمی کند لباس فاخر باشد یا لباس یا شلوار کژوال یا طراحی عناصر به سبک های عامیانه، عجیب و غریب، گلدوزی، پولک دوزی، منجوق، منگوله و پرش های چند لایه، همه آنها ویژگی های قوی عاشقانه را آشکار می کند و روند بوهمیان سرگردان را نشان می دهد. (Xiaofang M, 2019)

نتیجه گیری

یکی از سبک های کلاسیک و محبوب و مورد احترام در طراحی مد و پوشاک سبک بوهمیان است. هنرمندان و روشنفکران اصلاح کولی را به عنوان یک اصطلاح اروپایی می دانند که در واقع از قوم رومی که ریشه و اصالت هندی دارند و به شمال مهاجرت کردند میدانند، که به علت زندگی عشایر و کوچ زیاد لباس های آنها تحت تاثیر فرهنگ و اقوام مختلف تغییر و تکمیل می شد در واقع سبک پوشاک آنها یک محصول چند فرهنگی مدرن یا چند قومیتی است که به دنبال آزادی ذهن، استقلال، ولگردی، وحشی گری، عزت نفس و تاکید بر خود و اشتیاق اشاره دارد. الگوهای لباس عمدتاً از الگوهای قومی الهام می گیرد و به تاکید به رنگ و تزئینات و اغراق در آنها می پردازد. همگرایی هنر و مد سال ها پیش به طور کامل توسعه یافته بود، اما امروز با هم ترکیب شده اند و یک سبک خلاقانه را به عنوان سبک بوهو در زندگی ایجاد کرده است و این سبک اشاره به مد و زندگی نویسندگان، هنرمندان و سایر افرادی که خارج از هنجارها زندگی می کنند استفاده می شود. این سبک خیلی سریع مورد استفاده طراحی مد بین المللی قرار گرفته و ماندگار شده است.

منابع فارسی

- رهبر نیا، زهرا، رستمی، زهرا، ۱۳۹۴، تدابیر بصری در طراحی پوشاک زنان، تهران: مرکب سفید، دانشگاه الزهرا
- غیبی، مهر آسا، ۱۳۸۷، هشت هزار سال تاریخ پوشاک اقوام ایرانی، تهران: هیرمند
- بلوکباشی، علی، ۱۳۸۳، در مقدمه کتاب پوشاک در ایران زمین ترجمه فارسی مقالات مربوط به پوشاک ایرانیان در دانشنامه ایرانیکا. تهران : انتشارات امیرکبیر
- زکا، یحیی، ۱۳۳۶، لباس زنان ایران از سده سیزدهم هجری تا امروز، تهران: آبنما
- یار شاطر، احسان، ۱۳۸۳، ترجمه پیمان متین، تهران : امیر کبیر
- مونسى سرخه، مریم، ۱۳۹۶، پوشاک ایرانیان در عصر قاجار (چگونگی و چرایی)، تهران: مرکب سپید
- اسکندری، آرزو، ۱۴۰۱، هنر طراحی لباس، تهران : کتاب آبان

References

- Rehab Mahmoud Kotb, 2015, Boho-Chic Style Utilizing for Fashionable Apparel Design, American Journal of Life Sciences 2015; 3(3): 223-229, Published online June 8, 2015 (<http://www.sciencepublishinggroup.com/j/ajls>)
- Burke, S. (2011). Fashion Designer, concept to collection. United Kingdom: Burke Publishing <http://www.amazon.co.uk/Fashion-Designer-Collection-Sandra-Burke/dp/>
- T. Jennings, Creativity in Fashion Design, Fairchild Books, Condé Nast Publications, USA, 2011
- Xiaofang Ma, 2019, Research on the Bohemian Style Clothing, Advances in Social Science, Education and Humanities Research, volume 310, 3rd International Conference on Culture, Education and Economic Development of Modern Society (ICCESE 2019)
- V. Steel, Encyclopedia of Clothing and Fashion, Volume 1: Academic Dress to Eyeglasses, Thomson Gale, Thomson Corporation, USA, 2005.
- S. Pendergast and T. Pendergast Fashion, Costume, and Culture: Clothing, Headwear, Body Decorations, and Footwear through the Ages The Gale Group Inc., Thomson Learning Inc., USA, 2004.
- D. R. Eikhof and A. Haunschild Lifestyle Meets Market: Bohemian Entrepreneurs in Creative Industries, Journal: Creativity and Innovation Management, 15, (3), 2006, 234 ,241
- A. F. Avrigeanu and F. G. Anghel, Romanian Clothing Industry: External Market VS. International Market, Journal: Romanian Economics and Business Review, 6, (1), 2011, 67- 76.
- R. Kittler, Everything You Need to Know About Boho-Chic, <http://www.isnare.com>, (March, 2010).
- A. Adams, All About The Boho-Chic Style, Business Articles, August, 2013, 1-3.
- K. L. Kenney, Boho Fashion, Lerner Publications, USA, 2014

Investigation of bohemian style in clothing design

Elahe Organji

Master of textile and clothing design

Abstract

One of the most basic cultural foundations of any country is the clothes of that society. Choosing, wearing and styling clothing is an art form; whether it is for function, protection of the body or created for symbolic meaning, fashion designers must be aware of fashion art movements and remain curious about contemporary events. Bohemia is a place in the central and western part of the Czech Republic, a republic that was originally part of Austria-Hungary. About 1000 years ago, some Indian people left their land and continued to travel on horseback, on foot, or in caravans, and lived a wandering life away from home, and were scattered around the world engaged in jobs such as fortune-telling, animal husbandry, and art. When wandering gypsies moved to a new place, exposed to local clothes and bought them to solve problems such as keeping the body warm, they chose the local clothes of that area and integrated them with their traditional clothes. Artists and intellectuals consider Gypsy reform as a European term, which is actually from the Roman people who have Indian origins and migrated to the north. This style is known as bohemian. The bohemian style always shows the independence of their individual behavior. The desire for beauty, defense of freedom and individuality of gypsies has gradually made them create their own clothing and artistic style. This style is widely followed by fashion designers and in international clothing design. In this research, the main goal is to investigate the history and evolution of the bohemian style in clothing design, and the research method was descriptive-analytical and information collection, library and using historical sources and documents, and the data collection was done by scanning and rereading the documents. is

Keywords: Clothing design, bohemian style, fashion